

Tek taraflı çalışan döşemeler çalışma doğrultusunda oklarla gösterilmiştir.Tek ve iki taraflı çalışan döşemeler aşağıdaki gibidir.

TS500 şartnamesinde iki taraflı çalışan döşemelerde döşeme kalınlığı şartları aşağıdaki gibidir.

İki doğrultuda çalışan kirişli döşemelerin kalınlığı Denklem 11.1 de verilen değerden az olamaz.

$$h \ge \frac{\ell_{sn}}{15 + \frac{20}{m}} \left(1 - \frac{\alpha_s}{4} \right) \quad \text{ve} \quad h \ge 80 \text{mm}$$
 (11.1)

Aşağıda örnek olması amacıyla bir döşeme kalınlığı hesaplanmıştır..

h>=420/(15+20/(550/42<mark>0))*(1-(1/2)/4)=12.14</mark>

O halde bu döşemenin kalınlığı 15 cm seçilebilir.

Bu yapıda bütün döşem<mark>eler 15 cm kalınlığında seçilmiştir.</mark>

Kolon ön boyutları olara<mark>k 30 cm*30 cm minimum boyutlar kullanılmıştır, ilerid</mark>e bu kolon boyutları değiştirilecektir.

Kiriş ön boyutları seçimin<mark>de, genişlik minimum koşul olarak 25 cm seçilmiş ol</mark>up yüksekliği ise 60 cm olarak seçilmiştir. Sadece <mark>E aksı üzerindeki 3 ve 6 aksarı aras</mark>ında kalan kirişlerin kesiti 30/60 olarak seçilmiştir.

Perde genişlikleri 25 cm olarak alınmıştır.

Temel kalınlığı her bir kat için 10 cm alınıp 60 cm ön boyut olarak seçilmiştir(temel SAFE yazılımında modellenecektir).

Beton malzemesi olarak C30 betonu seçilmiştir. Donatı malzemesi olarak ise B420C nervürlü donatı çeliği kullanılacaktır.

ÇİZELGE 3.2 - Beton Sınıfları ve Dayanımları

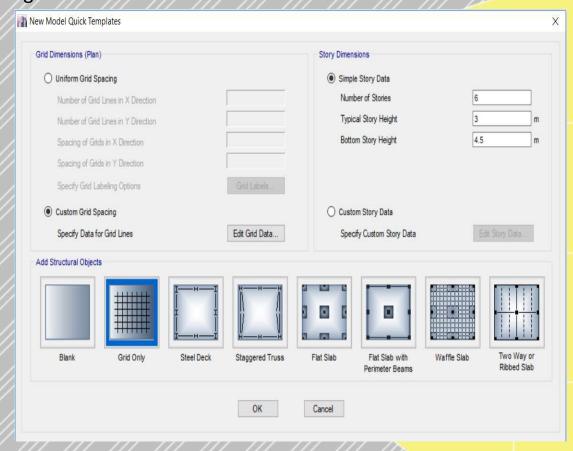
198011976	Karakteristik	Eşdeğer Küp	Karakteristik Eksenel	28 Günlük
Beton	Basınç	(200 mm)	Çekme Dayanımı, f _{ctk}	Elastisite
Sınıfı	Dayanımı, f _{ck}	Basınç Dayanımı		Modülü, E _c
	Approximate	A 100	32.000	241300000000
	MPa	MPa	MPa	MPa
C16	16	20	1,4	27 000
C18	18	22	1,5	27 500
C20	20	25	1,6	28 000
C25	25	30	1,8	30 000
C30	30	37	1,9	32 000
C35	35	45	2,1	33 000
C40	40	50	2,2	34 000
C45	45	55	2,3	36 000 Çize
C50	50	60	2,5	37 000 T
	C16 C18 C20 C25 C30 C35 C40 C45	Beton Sınıfı Basınç Dayanımı, f _{ck} MPa C16 16 C18 18 C20 20 C25 25 C30 30 C35 35 C40 40 C45 45	Beton Sinifi Basinç Dayanımı, fck (200 mm) Basınç Dayanımı MPa MPa C16 16 20 C18 18 22 C20 20 25 C25 25 30 C30 30 37 C35 35 45 C40 40 50 C45 45 55	Beton Sinifi Basinç Dayanımı, f _{ck} (200 mm) Basınç Dayanımı Çekme Dayanımı, f _{ctk} MPa MPa MPa C16 16 20 1,4 C18 18 22 1,5 C20 20 25 1,6 C25 25 30 1,8 C30 30 37 1,9 C35 35 45 2,1 C40 40 50 2,2 C45 45 55 2,3

1			_			
1	Cize	lae	3	- Me	kanık	özellikler

Tip	Düz yüzeyl i			Nervürlü			Profilli
Sınıf	S 220	S 420	B 420B	B 420C	B 500B	B 500C	B500A
Akma dayanımı (en az) R _e (N/mm ²)	220	420	420	420	500	500	500
Çekme dayanımı (en az) R _m (N/mm ²)	340	500	-	-	-	-	550
Çekme dayanımı/akma dayanımı oranı R_m/R_e	1,20 (en az)	1,15 (en az)	1,08 (en az)	≥ 1,15 < 1,35	1,08 (en az)	≥ 1,15 < 1,35	
Deneysel akma dayanımı/karakteristik akma dayanımı oranı $R_{e act}/R_{e nom}$ (max)	-	1,30	_	1,30	-	1,30	2
Kopma uzaması (en az) A5 (%)	18	10	12	12	12	12	5
En büyük yükte toplam uzama (en az) Agt (%)	-	-	5	7,5	5	7,5	2,5
Bükme açısı (°)	18	80			-		
Bükme açısı/geri (ters) bükme açısı b (°)		±0			90/20		

^a Soğuk mekanik işlem uygulanarak da imal edilebilir.
^b Çizelge 4'ün 'b' dip notu.

ETABS yazılımını kullanarak yapımızı modellemeye başlayalım. Yeni bir model açtıktan sonra kat adetini ve kat yüksekliklerini girelim.

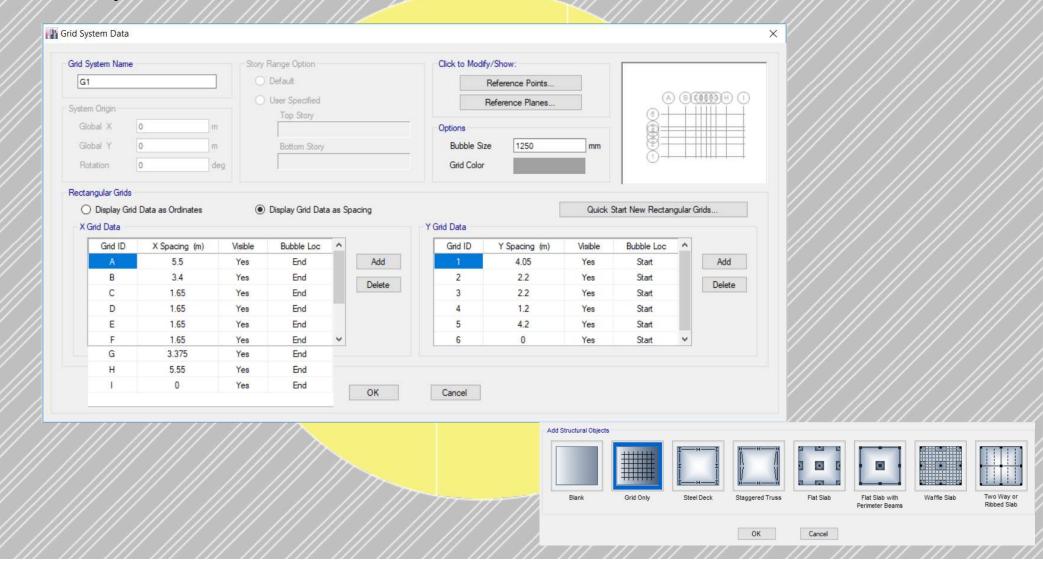


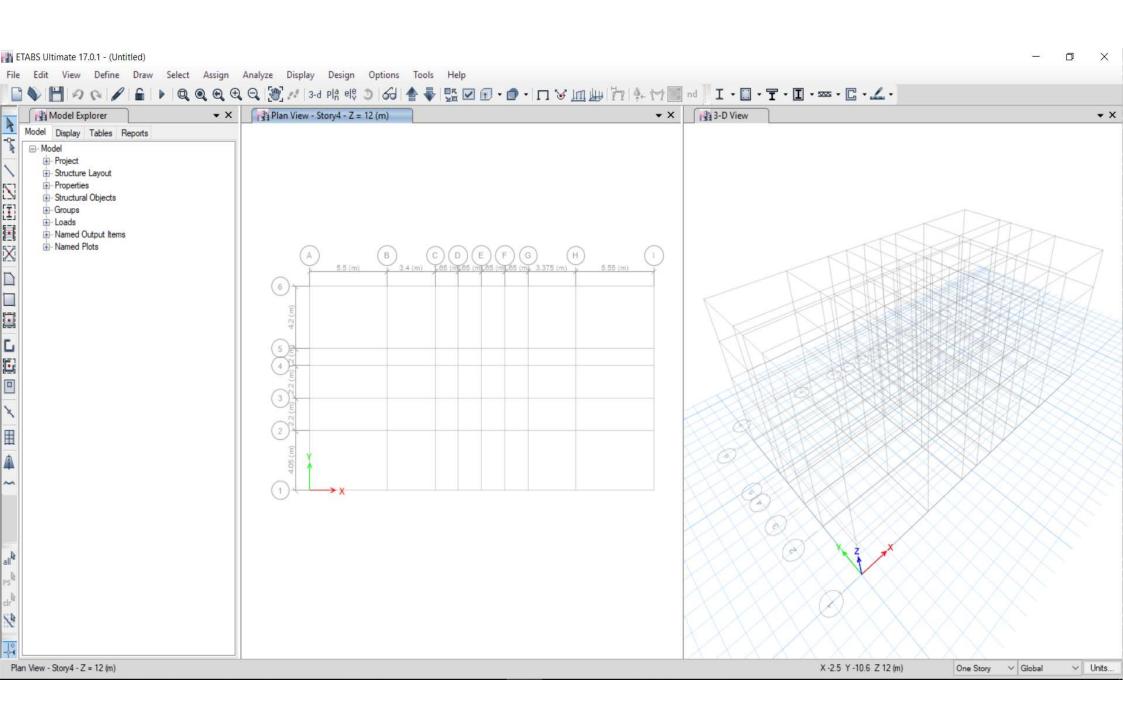
Story Dimensions kısmındaki Number of Stories kat adedini, Typical Story Height normak kat yükekliklerini, Bottom Story Height ise bodrum katı yükekliğini göstermektedir.

Yapımız 1 bodrum + 5 normal kat olmak üzere 6 kattan olşmaktadır. Normak kat yükseklikleri 3 m olup bodrum katı 4.5 metre yüksekliğe sahiptir.

Grid Dimensions sekmesinden ise aks ölçülerini gireceğiz. Yapımızdaki aks sistemi üniform olarak ilerlemediği için Custom Grid Spacing seçeneği seçilir ve Edit Grid Data sekmesine tıklanarak aks ölçüleri düzenlenir.

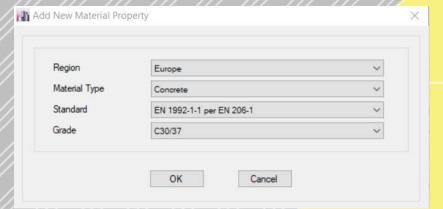
Aks ölçüleri aşağıdaki gibi düzenenir. OK sekmesi tıklandıktan sonra açılan tabloda Grid Only sekmesi seçilir ve OK seçilerek yapı aks sistemi oluşturulur.



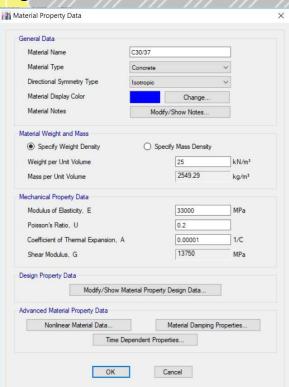


ETABS'da Define sekmesi malzeme, kesit özellikleri, yük tipleri vb. tanımlamalar yapmak için kullanılır. Bu sekmeyi kullanarak öncelikle malzeme ve kesit özelliklerimizi tanımlayalım.

Malzemelerimizi tanımlamak için **Define> Material Properties** kullanılır. Açılan Define materials penceresinde Add New Material seçilerek yeni bir malzeme oluşturulur. C30 ve B420C malzemelrini tanımlamak için bu işlemler uygulanır.

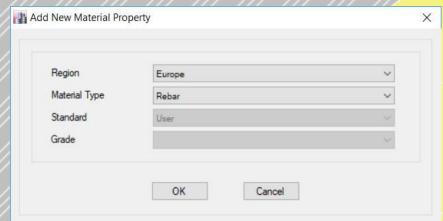


C30 malzemesini tanımlamak için Add New Material Property penceresi yandaki gibi düzenlenir. OK seçeneği tıklandığı zaman ekrana C30 malzeme özellikleri ekrana gelir.



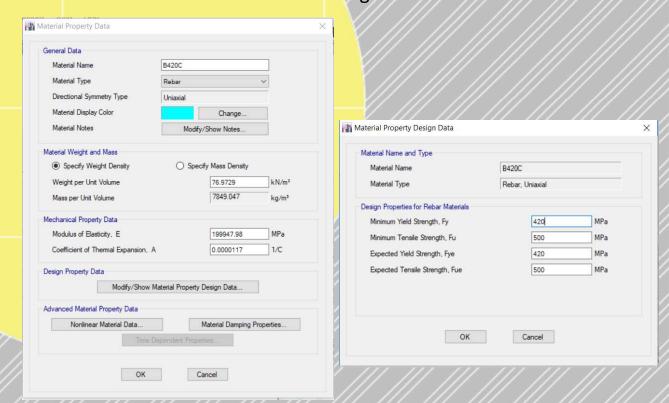
ETABS'da Define sekmesi malzeme, kesit özellikleri, yük tipleri vb. tanımlamalar yapmak için kullanılır. Bu sekmeyi kullanarak öncelikle malzeme ve kesit özelliklerimizi tanımlayalım.

Malzemelerimizi tanımlamak için **Define> Material Properties** kullanılır. Açılan Define materials penceresinde Add New Material seçilerek yeni bir malzeme oluşturulur. C30 ve B420C malzemelrini tanımlamak için bu işlemler uygulanır.

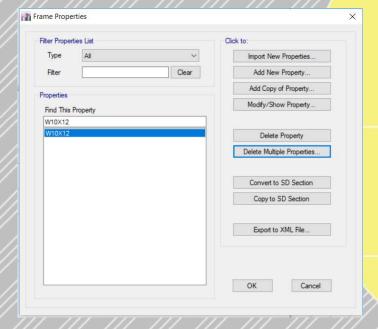


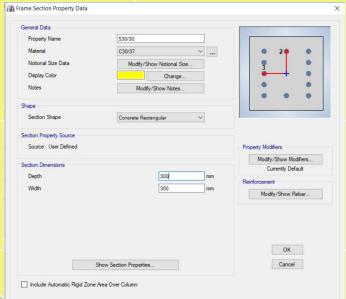
Donatı çeliğinin akma ve çekme dayanımalarını girmek için Modify/Show Material Property Design Data sekmesi tıklanır ve ekrana gelen pencerede akma ve çekme değerleri girilir.

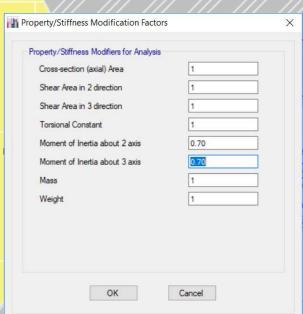
B420C malzemesini tanımlamak için Add New Material Property penceresi yandaki gibi düzenlenir. OK seçeneği tıklandığı zaman ekrana B420C malzeme özellikleri ekrana gelir.



Kesit özelliklerini tanımlamak için **Define>Section Properties** sekleri seçilir. Yapıda kolonlar ve kirişler çubuk eleman, döşeme ve perdeler ise kabuk eleman olarak tanımlanacaktır. Kolon ve kirişleri tanımlamak için **Frame Sections** seçeneği seçilir. Karışıklık olmaması için programda default olarak varolan kesitler silinir. Çoklu silme için **Delete Multiple Properties** kullanılabilir. Yeni bir kesit eklemek için **Add New Property** seçeneği kullanılır. Açılan pencerede **Concrete** menüsünde bulunan **Rectangular** kesiti seçilir. 30*30 cm*cm boyutlarındaki kolon aşağıdaki gibi düzenlenir. TBDY2018 Tablo 4.2 'de belirtilen betonarme taşıyıcı sistem elemanlarının etkin kesit rijitlikleri çarpanları kolonlar için aşağıdaki gibi girilir. Bu değerleri girmek için **Modify/Show Modifiers** seçeneğine tıklanır.





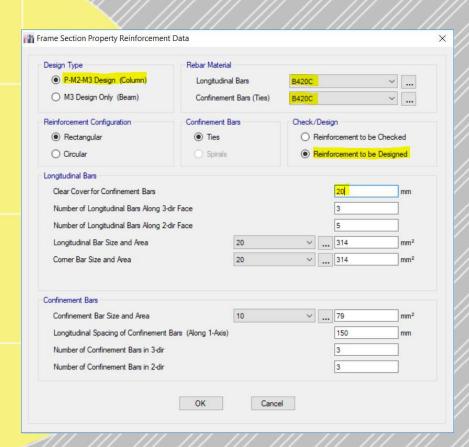


Tablo 4.2. Betonarme Taşıyıcı Sistem Elemanlarının Etkin Kesit Rijitliği Çarpanları

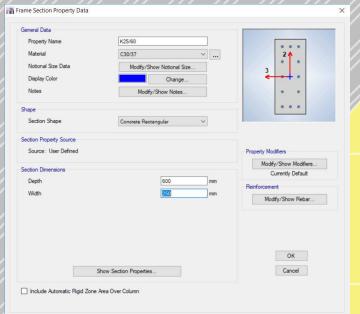
Betonarme Taşıyıcı Sistem Elemanı	Etkin Kesit Rijitliği Çarpanı			
Perde – Döşeme (Düzlem İçi)	Eksenel	Kayma		
Perde	0.50	0.50		
Bodrum perdesi	0.80	0.50		
Döşeme	0.25	0.25		
Perde – Döşeme (Düzlem Dışı)	Eğilme	Kesme		
Perde	0.25	1.00		
Bodrum perdesi	0.50	1.00		
Döşeme	0.25	1.00		
Çubuk eleman	Eğilme	Kesme		
Bağ kirişi	0.15	1.00		
Çerçeve kirişi	0.35	1.00		
Çerçeve kolonu	0.70	1.00		
Perde (eşdeğer çubuk)	0.50	0.50		

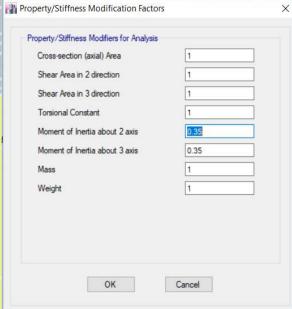
Kolona ait donatı düzenlemeleri için Modify/Show Rebar sekmesi kullanılır. Şu an da sadece tasarım yapıldığı için donatı miktarlarının değiştirilmesine gerek yoktur. Pencere aşağıdaki gibi düzenlenir.

Kolon paspayı 20 mm olarak giril<mark>miştir.</mark>



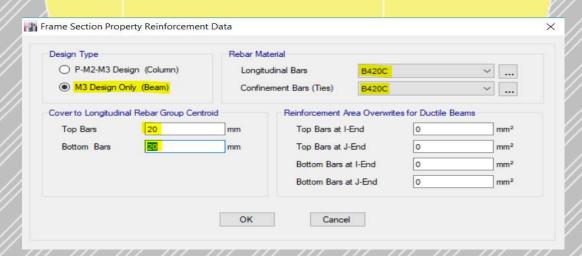
Kiriş kesitleri tanımlamak için de aynı işlemler uygulanır.



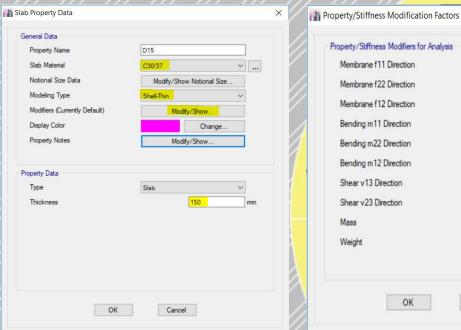


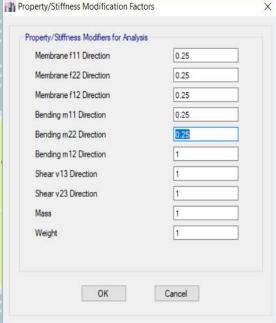
Tablo 4.2. Betonarme Taşıyıcı Sistem Elemanlarının Etkin Kesit Rijitliği Çarpanları

Betonarme Taşıyıcı Sistem Elemanı	Etkin Kesit Rijitliği Çarpanı		
Perde – Döşeme (Düzlem İçi)	Eksenel	Kayma	
Perde	0.50	0.50	
Bodrum perdesi	0.80	0.50	
Döşeme	0.25	0.25	
Perde – Döşeme (Düzlem Dışı)	Eğilme	Kesme	
Perde	0.25	1.00	
Bodrum perdesi	0.50	1.00	
Döşeme	0.25	1.00	
Çubuk eleman	Eğilme	Kesme	
Bağ kirişi	0.15	1.00	
Çerçeve kirişi	0.35	1.00	
Çerçeve kolonu	0.70	1.00	
Perde (eşdeğer çubuk)	0.50	0.50	



Döşeme kesiti tanımlamak için Define>Section Properties>Slab Sections>Add New Property seçenekleri seçilir. Açılır pencere aşağıdaki gibi düzenlenir. Etkin kesit rijitlikleri çarpanları için Modify/Show sekmesi kullanılır.



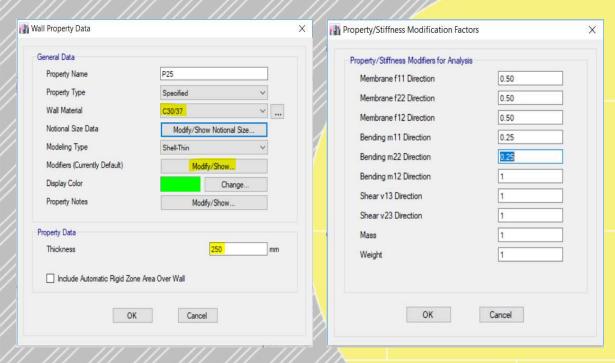


Tablo 4.2. Betonarme Taşıyıcı Sistem Elemanlarının Etkin Kesit Rijitliği Çarpanları

Betonarme Taşıyıcı Sistem Elemanı	Etkin Kesit Rijitliği Çarpanı		
Perde – <mark>Döşeme (Düzlem İçi</mark>)	Eksenel Kaymo		
Perde	0.50	0.50	
Bodrum perdesi	0.80	0.50	
Döşeme	0.25	0.25	
Perde – <mark>Döşeme (Düzlem Dışı)</mark>	Eğilme	Kesme	
Perde	0.25	1.00	
Bodrum perdesi	0.50	1.00	
Döşeme	0.25	1.00	
Çubuk eleman	Eğilme	Kesme	
Bağ kirişi	0.15	1.00	
Çerçeve kirişi	0.35	1.00	
Çerçeve kolonu	0.70	1.00	
Perde (eşdeğer çubuk)	0.50	0.50	

Membrane f11 ve Membrane f22 sırasıyla 1 ve 2 eksenlerindeki düzlem içi eksenel rijitliğe, Membrane f12 1-2 düzlemi içi kayma rijitliğine karşılık gelmektedir. Bending m11 ve Bending m22 sırasıyla 1 ve 2 eksenleri etrafında düzlem dışı eğilme rijitliğine karşılık gelmektedir.

Perde kesiti tanımlamak için **Define>Section Properties>Wall Sections>Add New Property** seçenekleri seçilir. Açılır pencere aşağıdaki gibi düzenlenir. Etkin kesit rijitlikleri çarpanları için Modify/Show sekmesi kullanılır.

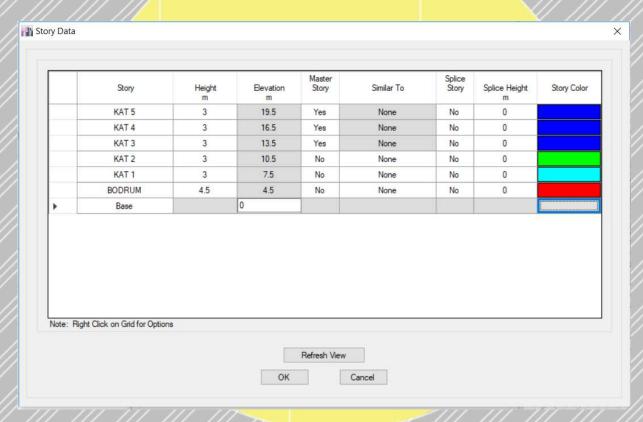


Tablo 4.2. Betonarme Taşıyıcı Sistem Elemanlarının Etkin Kesit Rijitliği Çarpanları

Betonarme Taşıyıcı Sistem Elemanı	Etkin Kesit Rijitliği Çarpanı			
Perde – Döşeme (Düzlem İçi)	Eksenel	Kayma		
Perde	0.50	0.50		
Bodrum perdesi	0.80	0.50		
Döşeme	0.25	0.25		
Perde – Döşeme (Düzlem Dışı)	Eğilme	Kesme		
Perde	0.25	1.00		
Bodrum perdesi	0.50	1.00		
Döşeme	0.25	1.00		
Çubuk eleman	Eğilme	Kesme		
Bağ kirişi	0.15	1.00		
Çerçeve kirişi	0.35	1.00		
Çerçeve kolonu	0.70	1.00		
Perde (eşdeğer çubuk)	0.50	0.50		

Membrane f11 ve Membrane f22 sırasıyl<mark>a 1 ve 2 eksenlerindeki düzlem içi eksenel rij</mark>itliğe, Membrane f12 1-2 düzlemi içi kayma rijitliğine karşılık gelmektedir. Bending m11 ve Bending m22 sırasıyla 1 ve 2 eksenleri etrafında düzlem dışı eğilme rijitliğine karşılık gelmektedir.

Malzeme ve kesit özellikleri tanımlandıktan sonra ETABS'da yapıyı modellemeye başlayabiliriz. Öncelikle ekranın boş bir yerinde Mouse'un sağ tuşuna tıklayıp Add/Modify Grid veya Edit>Edit Stories and Grid System seçenekleri seçilerek aks ve kat ayarlarını düzenleyebiliriz. Açılan pencerede Quick Add Story ile kat sayısını artırabiliriz. Modify/Show Story Data ile kat ayarlarını, Modify/Show Grid System ile de aks ayarlarını düzenleyebiliriz. Modify/Show Story Data sekmesi ile kat isimlerini ve yüksekliklerini aşağıdaki gibi düzenleyiniz.



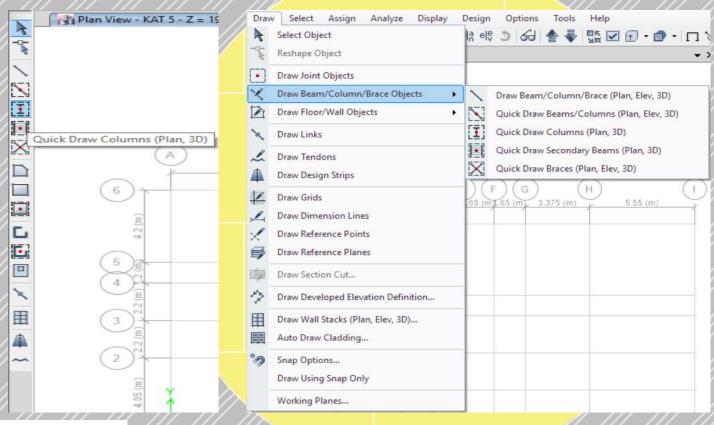
Kolonları oluşturmak için sol araç çubuğunda yer alan Quick Draw Columns veya Draw>Draw Beam/Column/Brace Object>Quick Draw Column seçenekleri ile kolon modeli oluşturulabilir. Açılır pencerede property kısmında S30/30 kesiti seçilir ve kolon atanacak aks birleşim noktaları seçilerek kolonlar oluşturulur. Burada Plan düzlemini Z=4.5 kotunda olduğuna

dikkat edilir.

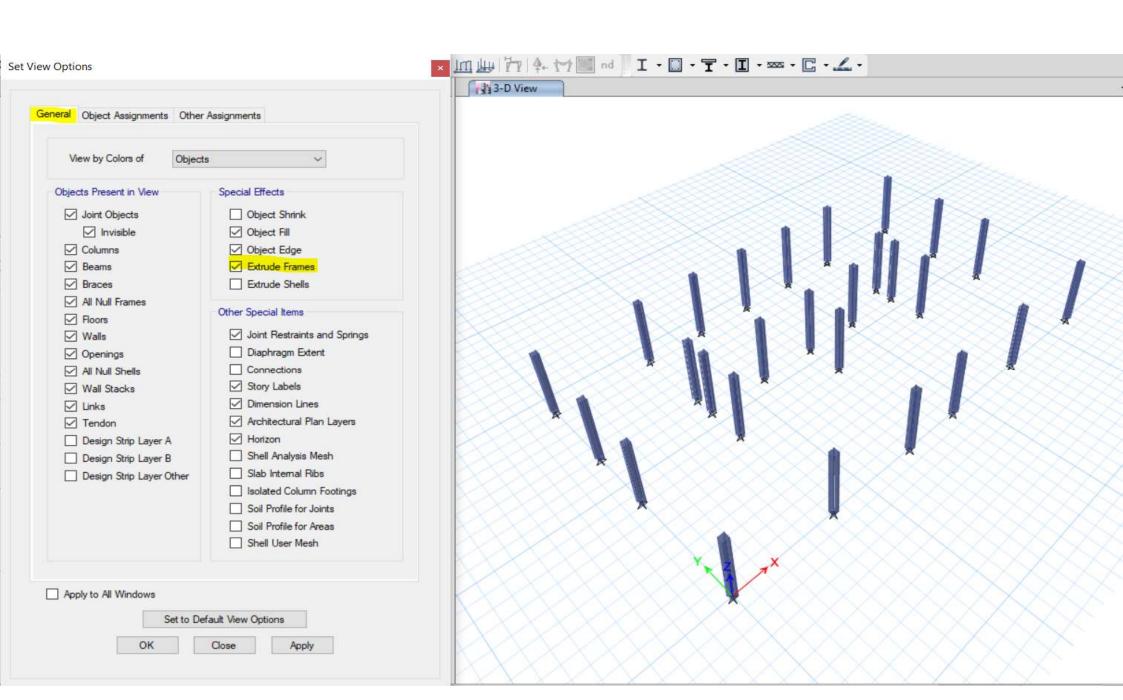
Help

器図面・●・口を皿具 戸外世

Set Display Options (Ctrl+W)

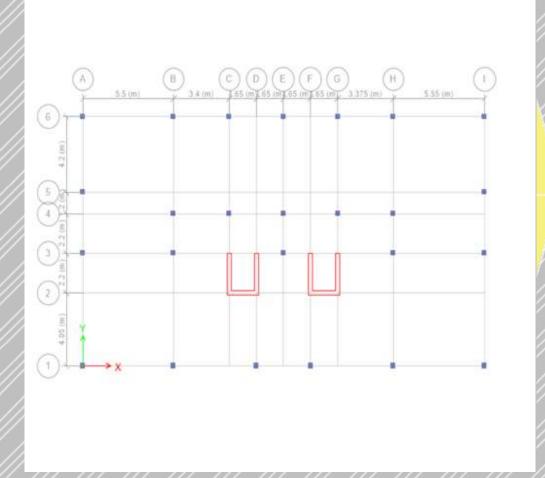




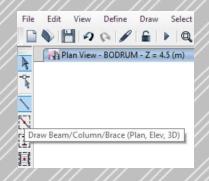


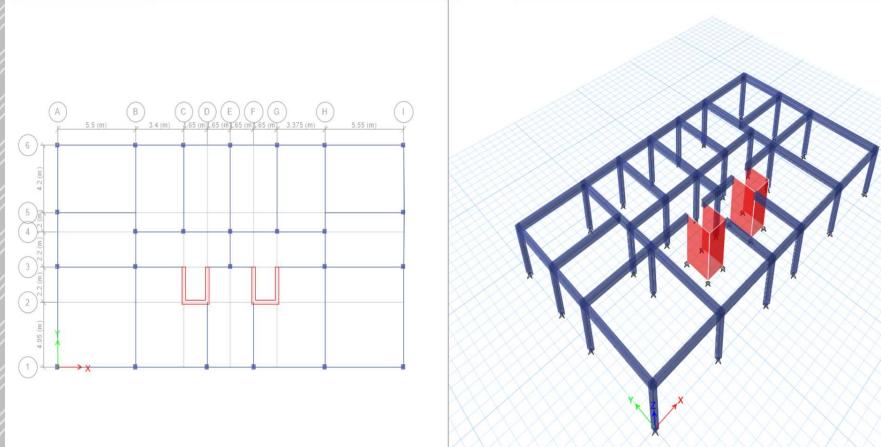
Perdeleri modellemek için sol araç çubuğunda bulunan **Draw Walls** seçeneği veya **Draw>Draw Floor/Walls>Draw Walls** sekmeleri kullanılabilir.



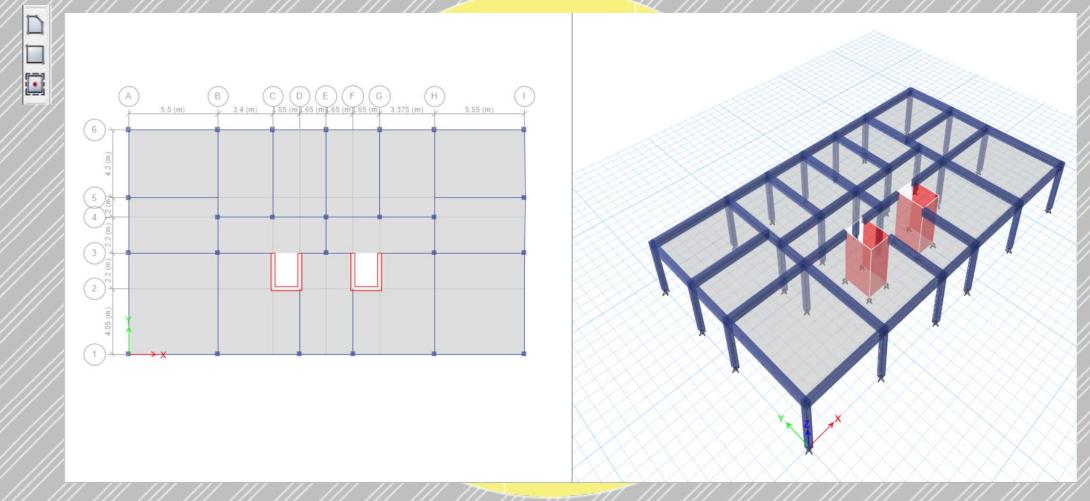


Kirişleri oluşturmak için ise sol araç çubuğundan **Draw Beam/Column/Brace** seçeneği seçilebilir veya kolonlarda olduğu gibi **Draw** menüsü kullanılabilir. Açılır pencerede Property kısmında modellenecek kiriş kesiti seçilir.

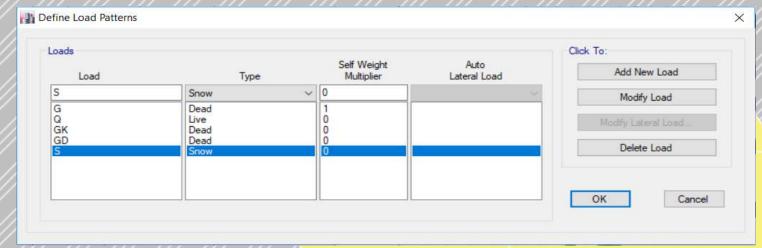




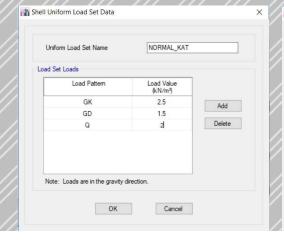
Döşemeleri oluşturmak için ise sol araç çubuğunda bulunan aşağıdaki 3 seçenekten biri seçilebilir veya **Draw>Draw Floor/Walls** penceresinde bulunan 3 slab seçeneğinden biri seçilebilir.

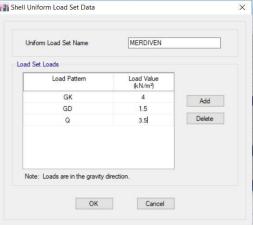


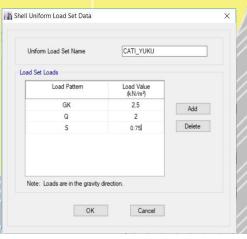
Yük tiplerini tanımlamak için **Define>Load Pattern** seçenekleri kullanılır. Açılır pencere aşağıdaki gibi düzenlenir.



Yükler döşemeler üzerine Assign Shell Loads Uniform ile atanabilir, fakat ölü ve hareketli yüklerin her biri için bu işlemler tekrarlanacağından zaman kaybına ve belkide hatalara neden olacaktır. Bunun için Define Shell Uniform Load Sets ile döşemeler üzerine gelecek yükleme birleşimleri oluşturulabilir. Burada normal kat, merdiven, balkon ve çatı katı yükleri için olmak üzere 4 farklı yük birleşimi tanımlanmıştır.

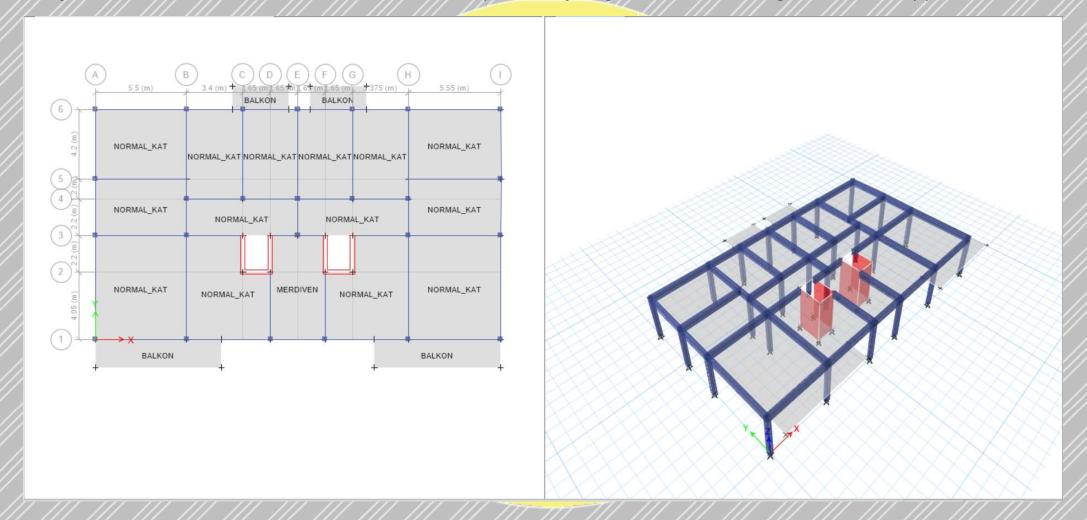




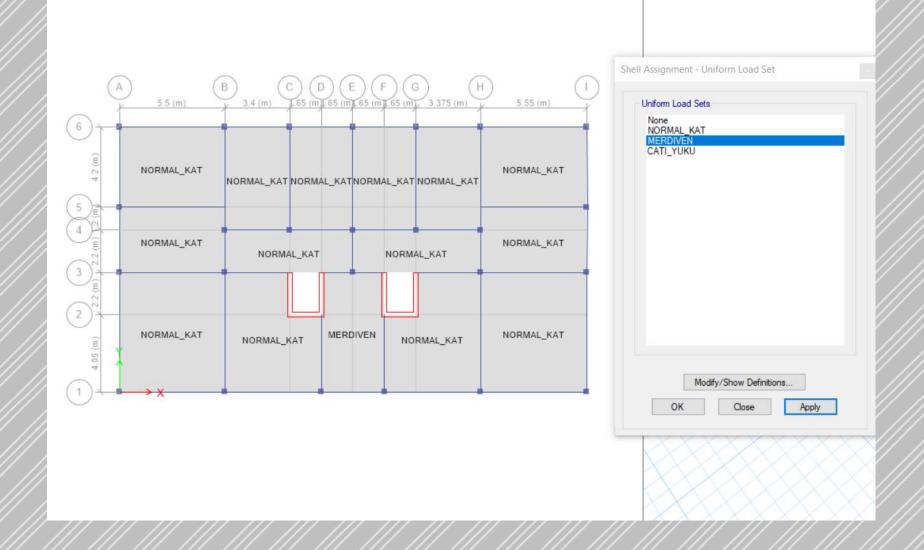


Uniform Load Set Name	BALKON	
ad Set Loads		
Load Pattern	Load Value (kN/m²)	
GK	2.5	Add
Q	5	760
		Delete
Note: Loads are in the gravity	direction.	

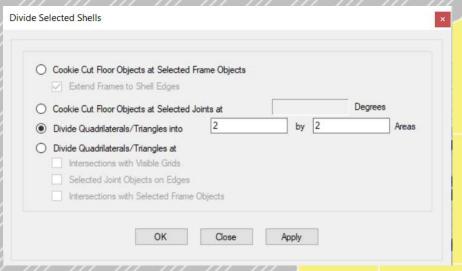
Konsol döşemeleri(balkonları) modellemek için Point atayabilir veya kirişler ile bir döşeme alanı oluşturulup sonrasında bu kirişler silinebilir. Bir balkonu modelledikten sonra Replicate seçeneği ile lineer olarak diğer balkonlar kopyalanabilir.



Döşeme yüklerini atamak için önce döşemeler seçilir sonra **Assign>Shell Loads>Uniform Load Sets** seçeneği seçilir ve yüklenecek yük birleşimi seçildikten sonra **Apply** butonuna tıklanır.

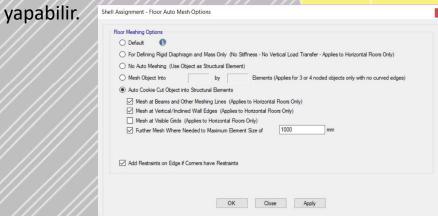


Modellediğimiz Shell-Thin döşemelerimizi belirli aralıklarla sonlu elemanlar ağına bölmek için; **Edit>Edit Shells>Divide Shells** seçenekleri kullanılabilir.

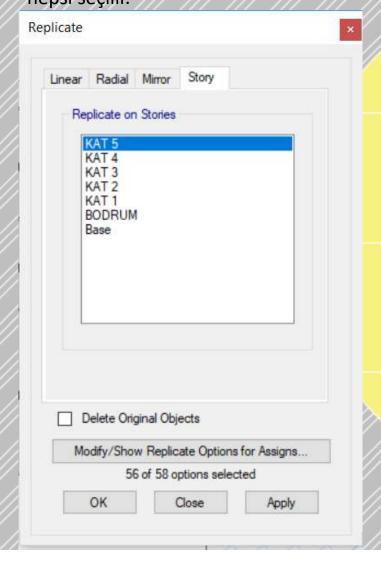


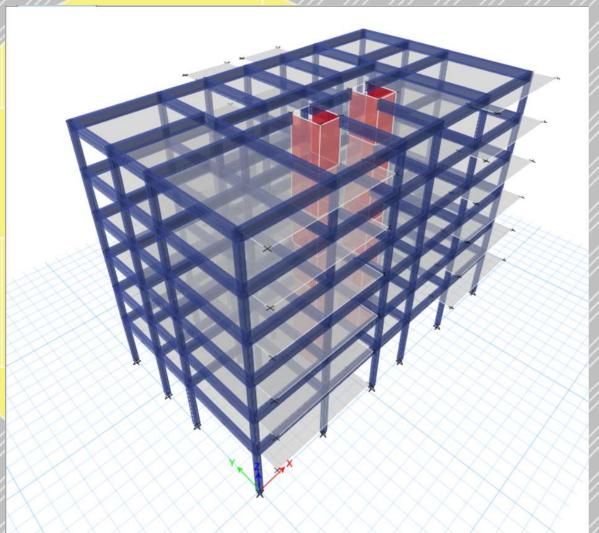
Burada Divide Quadrilaterals/Triangles into seçeneği ile X ve Y doğrultusunda eşit aralıklarla bölme işlemi yapabiliriz. Veya Divide Quadrilatrerals/Triangles at seçeneği ile sırasıyla grid çizgilerinden, seçilmiş noktalardan ve/veya seçilmiş çubuk elemanlardan bölme işlemi yapılabilir.

Diğer bir sonlu elamanlara bölme <mark>yöntemi ise **Assign>Shell>Floor**(döşeme</mark>ler için) **Auto Mesh Options** veya **Wall(**perdeler için) **Auto Mesh Options** seçenekleri ku<mark>llanılabilir. Burada ya Default seçeneği seçilebilir veya kulla</mark>nıcı mesh düzenlemeleri



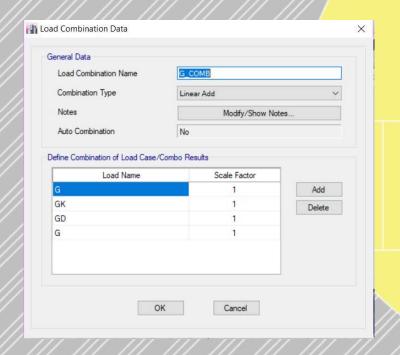
Kat kopyalamak için bütün elemanlar seçildikten sonra Edit>Replicate seçenekleri veya Ctrl+R kısayolu ile Replicate penceresi aktif hale getirilir. Story kısmından kopyalanacak katlar seçilir(bodrum katını kopyalamak için 1,2,3,4,5 katlarının hepsi seçilir.

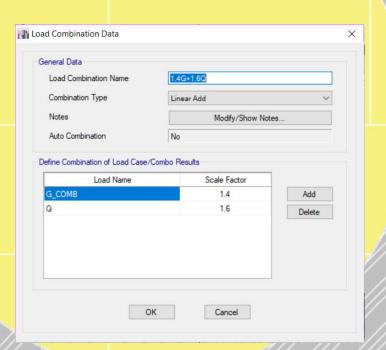




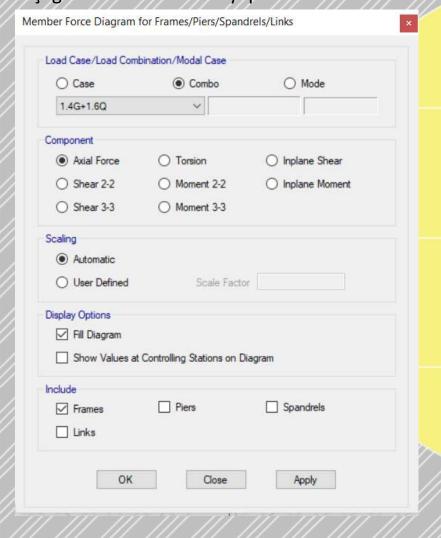
Z=0 kotundaki tüm düğün noktaları seçilip Assing>:Joint>Restraints seçenekleri ile ankastre tanımlaması yapılabilir veya hızlıca ankastre mesnet seçeneği seçilebilir. Ve F5 ile analiz gerçekleştirilir.

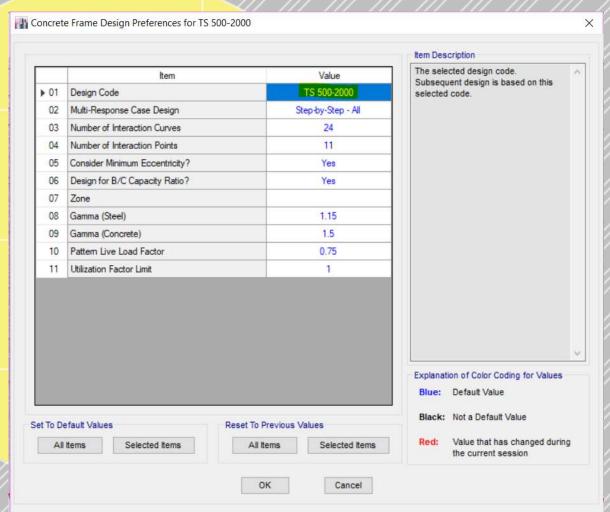
Kolon boyutlarının yeterliliği kontrol edilir. TBDY 2018'de kolonlarda **Ndm<=0.40Acfck** şartı kontrol edilir. Bunun için öncelikle 1.4G+1.6Q yük kombinasyonumuzu tanımlamamız gerekmektedir. Bunun için **Define>Load Combinations** seçenekleri seçilir ve açılan pencerede **Add New Combo** seçeneği kullanılır. İşlem kolaylığı açısından öncelikle ölü yükleri bir kombinasyonda toplayıp sonrasında 1.4G+1.6Q kombinasyonu oluşturulmuştur.





1.4G+1.6Q yüklemesine ait kolon eksenel yüklerini görmek için F8 seçeneği kullanılır. Açılır pencere aşağıdaki gibi düzenlenir. Sonrasında tasarım işlemi için **Design>Concrete Design>View/Revise Preferences** seçenekleri seçilir ve aşağıdaki düzenlemeler yapılır.





Sonrasında **Design>Concrete Design>Start Design Check** ile tasarım işlemi başlatılır. Kolonları kontrol etmek için öncelikle ekranda karışıklığı gidermek için Display Options'dan sadece kolonlar görünür hale getirilir. Görüleceği üzere bazı kolonlarda kapasite aşılmıştır, bu kolonlarda kesitleri büyütmek gereklidir. Bu kolonlara baktığımızda yaklaşık 3432 kN eksenel kuvvet oluşmaktadır. **Ndm<=0.40Acfck** gereğince 60cm*50cm kolon boyutları yeterli olacaktır.

